

KB tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies
naar het binnenmilieu van bouwproducten

Veelgestelde vragen door bedrijven (FAQ)

Datum: 1/12/2014

Versie: 1.2

Wijzigingen tov versie 1.1 dd 23/10/2014: nummering van vragen en vertaling van vergeten gedeelte engels.

Disclaimer

Dit document is indicatief en kan op geen enkele wijze de tekst van het KB wijzigen; enkel de bevoegde gerechtshoven kunnen de Belgische wetgeving interpreteren in geval van conflict.

1. Achtergrond	4
1.1. Welke wet is relevant, waar kan ik die vinden en in welke talen?	4
1.2. Over welke stoffen gaat het?	4
1.3. Zijn er echt problemen met de lucht binnenshuis? Was dit KB noodzakelijk?.....	4
1.4. Waarom bindende criteria in plaats van het Franse systeem van etikettering?.....	4
1.5. Welke bescherming heeft de Belgische wetgeving tot doel?.....	5
1.6. Hoe verhoudt de Belgische wetgeving zich tot de Franse en Duitse?.....	5
1.7. Waarom geen Europese wetgeving?.....	5
1.8. Moet een distributeur of importeur een emissiedossier opstellen?	6
2. Toepassingsgebied	7
2.1. Op welke producten is de huidige wetgeving van toepassing?.....	7
2.2. Is het KB ook van toepassing op herstellingsproducten voor vloeren?.....	7
2.3. Vallen houtachtige plaatmaterialen zoals MDF en OSB binnen het toepassingsgebied van het KB? 8	
2.4. Is de fabrikant verantwoordelijk als een gebruiker de voorschriften op de verpakking of beschikbare fiches niet naleeft?.....	8
2.5. Waarom enkel voor vloerbekledingen en niet voor andere bronnen?	8
2.6. Waarom zijn lijmen opgenomen in het KB. Deze komen toch niet in direct contact met de binnenlucht?.....	8
2.7. Vallen decoratieve verven ook binnen het toepassingsdomein?.....	8
2.8. Waarom is er een uitzondering voor bepaalde producten in bijlage 4?	8
2.9. Is het KB van toepassing op voegen voor vloertegels?	9
3. Timing	9
3.1. Vanaf wanneer is de nieuwe wetgeving van toepassing?	9
3.2. Waarom de schijnbaar complexe overgangperiode?	10
3.3. Wat gebeurt er met de voorraad van producten vanaf 1 januari 2015?	10
4. Complexe producten	11
4.1. Waaraan moeten vloerbedekkingssystemen die uit meerdere afzonderlijke producten bestaan voldoen?	11
4.2. Moet voor elk product in mijn gamma een test gebeuren?.....	11
4.3. Aan welke eisen moet parket voldoen die nog dient te worden geleverd?	11
5. Criteria	11
5.1. Wat zijn de verplichtingen voor een fabrikant?	11
5.2. Ik heb een product in mijn gamma dat niet aan de criteria voldoet: wat moet ik doen?.....	12
5.3. Moeten wij een logo aanbrengen of ons etiket aanpassen?	12
5.4. Wat is de R-waarde?.....	12
5.5. Bestaat er een samengeordende lijst van LCI waarden?.....	12
5.6. Kan de lijst van LCI waarden veranderen? Is er dan een overgangperiode voorzien?	12
5.7. Formaldehyde wordt binnenkort geklasseerd als carcinogeen, heeft dit gevolgen voor deze wetgeving?	13
5.8. De R-waarde en VOC zijn niet gedefinieerd in het KB?	13
5.9. Zijn de kankerverwekkende stoffen enkel VOC's?	13
5.10. Op basis waarvan hebben jullie de limietwaardes en de keuze van stoffen bepaald?	13
6. Emissiedossier	15
6.1. Bestaat er een type document of voorbeeld voor het emissiedossier?.....	15
6.2. Moet het emissiedossier voorafgaandelijk door de administratie goedgekeurd worden?	15
6.3. Is het product emissiedossier publiek beschikbaar?	15
6.4. Onze producten worden door iemand anders geproduceerd, wie stelt het productemissiedossier op en houdt het bij?.....	15
6.5. Moet de fabrikant steeds het samengestelde product testen?	15
7. Testen, laboratoria en test methodes	16
7.1. Moeten alle producten verplicht getest worden voor het op de markt brengen?	16
7.2. Bij welke labo's kunnen wij testen uitvoeren?	16

7.3.	Kunnen we bestaande testverslagen gebruiken?.....	16
7.4.	Onze producten zijn goedgekeurd door het Duitse DIBt en daarvan zijn emissiedossiers opgesteld. Is dit voldoende?	16
7.5.	Welke testmethode moeten we gebruiken?.....	17
7.6.	Moet elk product getest worden of kan er gegroepeerd worden?.....	17
8.	Markttoezicht	17
8.1.	Zal er overheid de markt controleren?	17
8.2.	Wat gebeurt er als er een verschil is tussen de emissieresultaten opgegeven door de fabrikant en de controlemeting?	17
8.3.	Welke sancties zijn voorzien/zullen gegeven worden bij overtreding?	17

VOOR VERDERE VRAGEN OF VOORSTELLEN TER VERBETERING VAN DIT DOCUMENT:
info@milieu.belgie.be

1. Achtergrond

1.1. Welke wet is relevant, waar kan ik die vinden en in welke talen?

Alle wettelijke bepalingen staan in het Koninklijk besluit van 8 mei 2014 tot vaststelling van de drempelniveaus voor de emissies naar het binnenmilieu van bouwproducten voor bepaalde beoogde gebruiken, gepubliceerd in het Belgisch staatsblad op 18 augustus 2014.

De wettekst is beschikbaar in het Nederlands en Frans:

<http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

Een officiële Engelse vertaling is niet beschikbaar.

Een oudere versie is beschikbaar in alle talen van de Europese Unie via

<http://ec.europa.eu/enterprise/tris/en/> en volgende zoekparameters: jaartal "2012", nummer, "0568" en land "België".

1.2. Over welke stoffen gaat het?

Het gaat over een inperking van een 170 tal VOS (Vluchtige organische stoffen), ook VOC genoemd (Volatile Organic Compound). Dat is een verzamelnaam voor vluchtige substanties die zijn opgebouwd uit koolstoffen, waterstoffen en zuurstof. Omdat ze vluchtig zijn, kunnen ze vrijkomen uit materialen.

Ook de uitstoot van formaldehyde, acetaldehyde en toluen wordt beperkt. Ook stoffen geklasseerd als kankerverwekkend mogen niet meer vrijkomen.

1.3. Zijn er echt problemen met de lucht binnenshuis? Was dit KB noodzakelijk?

We beschikken sinds enkele jaren over verschillende studies (in Vlaanderen, Brussel en Wallonië, maar ook in het buitenland) die aantonen dat er regelmatig problemen zijn met de kwaliteit van de lucht binnenshuis. Zo zijn er studies over kinderdagverblijven, basisscholen en woningen die aantonen dat het gehalte van vluchtige organische stoffen de richtwaarden regelmatig overschrijdt. Mogelijke gevolgen van zo'n slechte binnenlucht zijn: concentratieverlies en irritatie, ademhalingsaandoeningen en in bepaalde gevallen kanker.

Wij stellen ook vast dat wij meer dan 85% van onze tijd binnen verblijven. Veel personen hebben geen inspraak in de keuze van bouwmaterialen (huurders, kinderen in een kinderdagverblijf, vergaderzalen voor externen, rusthuizen, ...).

1.4. Waarom bindende criteria in plaats van het Franse systeem van etikettering?

De Belgische overheid is van oordeel dat een systeem met klassen en etikettering op drie belangrijke punten niet beantwoordt aan haar behoeften.

Eenzijds is het onduidelijk voor de consument welk product geschikt is voor welke toepassing. Wat is het verschil naar gezondheid inzake A+ of A?

Anderzijds kan een etiket met klassen er toe leiden dat er een gedifferentieerde prijsstijging optreedt waardoor vooral de bemiddelde bouwheren voor gezonde producten kunnen kiezen, terwijl er een grote groep van personen geen enkele inspraak heeft in de keuze van de bouwmaterialen van de ruimte waarin ze lange tijd verblijven (zoals kinderen in een kinderdagverblijf).

Tot slot dient de declaratie van deze prestaties op termijn te gebeuren via de CE-markering en de Declaration of Performance. Nu fabrikanten verplichten een etiket aan te brengen dat binnenkort overbodig wordt of vervangen moet worden, leidt tot onnodige kosten.

1.5. Welke bescherming heeft de Belgische wetgeving tot doel?

De wetgeving beoogt een minimum bescherming van de bevolking.

De criteria zijn dan ook gerelateerd aan de gezondheid. Vandaar dat we kunnen zeggen dat de producten die aan de criteria beantwoorden een aanvaardbaar risico voor de samenleving vormen, terwijl deze die niet aan de criteria beantwoorden een onaanvaardbaar risico voor de samenleving zijn. Het is geen kwestie van hoe lager hoe beter, maar van onder of boven een bepaalde grens. In de criteria zit een veiligheidsfactor voor de zwakkere personen in onze samenleving zoals kinderen en bejaarden.

De wetgeving is daarenboven zodanig opgesteld dat ze ook bescherming biedt aan de personen die geen inspraak hebben in de keuze van de bouwproducten. Enkele voorbeelden:

- deelnemers aan een vergadering in een bedrijf waar ze geen werknemer zijn
- kinderen in een kinderdagverblijf
- personen die wonen in een huurwoning
- inwoners van een zorgverblijf voor ouderen

De bescherming van de personen die professioneel met de producten omgaan (plaatsers) hoorde niet tot het toepassingsgebied van de wetgeving. Deze personen worden door een andere wetgeving beschermd (de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk), die de werkgever verplicht om de nodige maatregelen te nemen zoals in bepaalde gevallen het dragen van een masker.

Deze gezondheid gerelateerde criteria zitten in de parameter R en zijn gebaseerd op het werk van het Joint Research Centre van de Europese Commissie (JRC).

1.6. Hoe verhoudt de Belgische wetgeving zich tot de Franse en Duitse?

De Belgische wetgeving is hoofdzakelijk gebaseerd op de Duitse wetgeving, maar er is wel rekening gehouden met de Franse wetgeving.

Zowel in België, Frankrijk als in Duitsland is er een (bijna) verbod op emissies van carcinogene stoffen.

De bepalingsmethode van de uitstoot van gevaarlijke stoffen is in de drie landen gebaseerd op de ISO 16000 serie, waarbij België verwijst naar de CEN/TS 16516 die een aantal parameters uit de ISO 16000 reeks nauwkeuriger omschrijft met als doel de nauwkeurigheid, variabiliteit en robuustheid te verhogen.

Zowel in Duitsland als in België zijn er bindende criteria waaraan vloerbedekkingsproducten moeten voldoen. In Frankrijk is het voldoende om een etiket op het product aan te brengen.

In Frankrijk worden alle bouwproducten geïndiceerd, in België en Duitsland enkel vloerbedekkingsproducten.

In Frankrijk gebeurt de indeling in klassen op basis van tien stoffen, in België worden veel meer stoffen worden geëvalueerd.

1.7. Waarom geen Europese wetgeving?

Vervuilde binnenlucht is inderdaad geen typisch Belgisch probleem. Het KB is een overgangsmaatregel tot er een gepaste wetgeving komt op Europees niveau. Dit blijkt uit de acties die de Belgische overheid heeft ondernomen tijdens het Europese Voorzitterschap.

Het KB schrijft zich daarom duidelijk in in een Europese context. Het Belgische KB gebruikt alle beschikbare Europese referentiedocumenten en streeft naar zo weinig mogelijk handelsbelemmeringen mét oog voor de gezondheid van onze burgers.

Het Belgische KB volgt de bestaande wetgeving in Duitsland en de Europese aanbevelingen. Het volgt de Europese geharmoniseerde testmethode. De limietwaarden zijn gebaseerd op Europese geharmoniseerde limietwaarden op hun beurt gebaseerd op risicoanalyses die gerelateerd zijn aan de gezondheidseffecten.

Het merendeel van de Europese industrie was de voorbije jaren (voor publicatie van de wetgeving) reeds begonnen met hun minder goede producten aan te passen en te verbeteren. Vanaf 2015 ligt de lat even hoog voor elke fabrikant die een product op de Belgische markt brengt.

België blijft wel een actieve verdediger van de harmonisatie van de limietwaarden (EU-LCI) die gebruikt worden bij de bepaling van de R-waarde. In het kader hiervan heeft België samen met Duitsland, Frankrijk en de industrie een brief gestuurd naar de Europese Commissie om de harmonisatie oefening verder te zetten. Dit om aan te tonen dat België blijft ijveren voor een Europees kader.

1.8. Moet een distributeur of importeur een emissiedossier opstellen?

Het KB onderscheidt, net als de bouwproductenverordening, drie marktspelers: de fabrikant, de importeur en de waarbij een distributeur als fabrikant beschouwd wordt als hij het product wijzigt of het product onder zijn naam verhandelt.

We bekijken enkele situaties vanuit het standpunt van het markttoezicht: we stellen vast dat A, gebaseerd in België, een niet conform product verhandelt.

- (1) A is de fabrikant. Hij is verantwoordelijk voor de conformiteit en voor het productemissiedossier.
- (2) A is geen fabrikant. Het KB stelt dat hij verplicht is mee te delen wie hem het product heeft geleverd. We noemen de leverancier B.
 - a. B is fabrikant
 - i. B is gelegen in België. A is dan distributeur. B is verantwoordelijk voor de conformiteit en voor het productemissiedossier. A en B mogen het product niet meer verhandelen op de Belgische markt.
 - ii. B is gelegen in EU. A is dan distributeur. B is verantwoordelijk voor de conformiteit en voor het productemissiedossier. A en B mogen het product niet meer verhandelen op de Belgische markt.
 - iii. B is gelegen buiten EU. A is dan importeur. A is ervoor verantwoordelijk dat de fabrikant aan de eisen van het KB voldoet.
 - b. B is geen fabrikant, gelegen in België en ontvangt de producten van fabrikant C. A is dan altijd distributeur.
 - i. C is gelegen in België. A en B zijn dus distributeurs. C is verantwoordelijk voor de conformiteit en voor het productemissiedossier. A, B en C mogen het product niet meer verhandelen op de Belgische markt.
 - ii. C is gelegen in EU. A en B zijn dus distributeurs. C is verantwoordelijk voor de conformiteit en voor het productemissiedossier. A, B en C mogen het product niet meer verhandelen op de Belgische markt.
 - iii. C is gelegen buiten EU. B is dan importeur. B is ervoor verantwoordelijk dat de fabrikant aan de eisen van het KB voldoet.
 - c. B is geen fabrikant, is gelegen in EU en ontvangt de producten van fabrikant C. A is dan altijd distributeur.
 - i. C is gelegen in EU. B en A mogen het product niet verhandelen in België. C is verantwoordelijk voor het productemissiedossier. B is dan distributeur, maar mag enkel conforme producten op de Belgische markt brengen.

- ii. C is gelegen buiten EU. B is dan importeur. B en A mogen het product niet verhandelen in België. C is verantwoordelijk voor het productemissiedossier. B zorgt ervoor dat C het productemissiedossier heeft opgesteld en neemt alle maatregelen om zich ervan te gewisselen dat de producten in overeenstemming zijn met het KB.

2. Toepassingsgebied

2.1. Op welke producten is de huidige wetgeving van toepassing?

De officiële lijst met bouwproducten en beoogde gebruiken staat in bijlage 1 van het KB. Hieronder een samenvatting.

Het KB is van toepassing op volgende producten: vloerbedekkingsproducten, lijmen voor vloerbedekkingsproducten en afwerkingsproducten voor houten vloerbedekkingen. De definitie van vloerbedekkingsproducten verwijst duidelijk naar “het door een toplaag bedekken van een ondergrond”. Tussenlagen worden bijgevolg niet geïmporteerd¹.

De beoogde gebruiken voor bovenstaande producten zijn beperkt tot volgende binnenruimtes die gebruikt worden door personen. We geven enkele niet limitatieve voorbeelden.

- Residentiële (gezinswoningen, ...)
- Tertiaire, commerciële en kantoren (winkels, kappers, advocatenkantoren, ...)
- Quartaire en publieke (ziekenhuizen, scholen, kinderdagverblijven, bibliotheken, ...)
- Sportieve (sportzalen, ...)

Producten die enkel voor volgende gebruiken vermarkt worden, vallen niet onder het KB:

- industrieel gebruik en productieruimtes (fabriekshalvloeren, ...)
- laboratoria
- ruimtes met verkeer van gemotoriseerde voertuigen (garages, opslagplaatsen waar heftrucks rijden, ...)
- binnenruimtes niet bestemd voor personen

Het KB is niet van toepassing op onderhoudsproducten (detergenten, ...). Afwerkingsproducten voor houten vloerbedekkingen zoals parketvernissen (op basis van polyurethaan, alkyd, alkydurethaan ...), boenwassen en oliën moeten wel aan de criteria voldoen.

Chappes, onderliggende isolatielagen of akoestische onderlagen vallen evenmin binnen het toepassingsgebied (tenzij ze met het vloerbedekkingsproduct een kit zouden vormen).

2.2. Is het KB ook van toepassing op herstellingsproducten voor vloeren?

Herstellingsproducten met een lokale toepassing op een beperkte oppervlakte die een fractie is van de totale oppervlakte (zoals scheuren of gaten) werden door het KB niet beoogd.

Producten die als een nieuwe toplaag over de volledige oppervlakte worden uitgestreken, horen wel tot het toepassingsgebied.

¹ Tenzij aangeboden in een “kit”.

2.3. Vallen houtachtige plaatmaterialen zoals MDF en OSB binnen het toepassingsgebied van het KB?

Houtachtige plaatmaterialen zoals MDF en OSB die nietgecommercialiseerd worden als toplaag of afwerkingslaag vallen niet binnen het toepassingsgebied van het KB. Volgens onze informatie zouden de meeste plaatmaterialen gebruikt worden als tussenlaag waarop afwerkingslagen zoals textiel of laminaat worden aangebracht.

Om twijfel te vermijden, raadt de bevoegde overheidsdienst aan om dit expliciet duidelijk te stellen in de publieke productbeschrijvingen. Indien de fabrikant namelijk insinueert dat het ook als toplaag of afwerkingslaag kan gebruikt worden, dient het product wel te voldoen aan de criteria en kan het onderworpen worden aan markttoezicht door de overheid.

2.4. Is de fabrikant verantwoordelijk als een gebruiker de voorschriften op de verpakking of beschikbare informatiefiches niet naleeft?

Indien een architect of een bouwheer producten die duidelijk niet op de markt gebracht zijn als vloerbedekking toch als vloerbedekking gebruikt, dan is dat de verantwoordelijkheid van die architect of bouwheer. In dat geval kan het zijn dat producten niet aan de criteria van het KB voldoen.

2.5. Waarom enkel voor vloerbekledingen en niet voor andere bronnen?

Vloerbekledingen zijn niet de enige bron van ongezonde stoffen in de binnenlucht. Andere mogelijke bronnen variëren van wand- en plafondbekleding, meubels, gordijnen over onderhoudsproducten, open haarden tot huisdieren, uitgeademde lucht van inwoners en binnengebrachte buitenlucht. Vandaar dat het belangrijk blijft om te ventileren.

Inzake aanpak van bronnen, heeft de overheid een stapsgewijze aanpak. In eerste instantie focussen we ons op grote oppervlakken in direct contact met de binnenlucht.

In 2014-2015 voeren we een marktstudie uit om een mogelijke uitbreiding naar plafond- en wandbekleding te evalueren.

Parallel bereiden we acties voor met betrekking tot detergents en luchtverfrissers.

2.6. Waarom zijn lijmen opgenomen in het KB. Deze komen toch niet in direct contact met de binnenlucht?

Aangezien de combinatie van lijm en vloerbekleding meestal niet als kit op de markt wordt gebracht, is het niet de combinatie, maar de lijm en de vloerbekleding afzonderlijk die aan de criteria moeten voldoen.

Langs naden en uiteinden, kunnen daarenboven toch emissies ontsnappen, waarvan het onduidelijk is of deze emissies pro ratio van verminderde oppervlakte vrijkomen. Omdat het reële risico bestaat dat deze emissies enkel vertraagd in de tijd vrijkomen, heeft de wetgever in overleg met de sector beslist om beiden afzonderlijk te beoordelen.

2.7. Vallen decoratieve verven ook binnen het toepassingsdomein?

Ja, decoratieve verven vallen ook binnen het toepassingsdomein

2.8. Waarom is er een uitzondering voor bepaalde producten in bijlage 4?

De uitzondering slaat op de verplichting van het opstellen van een productemissiedossier. Deze producten moeten sowieso wel nog aan de emissiecriteria voldoen.

Deze producten zijn inert en/of op heel hoge temperatuur verwarmd waardoor er geen

organische stoffen meer kunnen vrijkomen:

- glas (niet alle types)
- keramische tegels
- staal
- natuursteen

Indien deze materialen in combinatie met andere materialen gebruikt worden, vervalt de vrijstelling. Een hypothetisch voorbeeld is een vloersysteem van glasmozaïek waarbij een fabrikant zowel het bed als het glas levert.

2.9. Is het KB van toepassing op voegen voor vloertegels?

Voegmortels horen binnen het toepassingsgebied van het KB, aangezien zij wezenlijk deel uitmaken van de vloerbedekking.

Dit in tegenstelling tot bewegingsvoegen die niet tot het toepassingsgebied behoren.

Voor steenachtige vloeren (keramische tegels, natuursteen, ...) maken we het onderscheid tussen voegmortels en bewegingsvoegen.

Voegmortels dienen als afwerking tussen de tegels. Voorbeelden van voegmortels zijn cementgebonden voegmortels (portlandcementmortel, mortel van overgesulfateerd cement, aluminium-cement-mortel, rubber-latexcement, ...) en harsgebonden voegmortels (formaldehydeshars, furaanhars, epoxyhars, polyesterhars, ...) maar ook voegmortels op basis van bitumen, polysulfide rubber, etc.

Bewegingsvoegen dienen om de uitzetting, krimp of andere bewegingen op te vangen en worden vooral geplaatst bij de overgang tussen twee verschillende materialen van vloerbedekking en tussen vloer en wand (hoeken van de ruimtes). Voorbeelden van producten voor bewegingsvoegen: gesiliconeerde rubber, polyurethaan, epoxy/polysulfide, siliconenkit.

Bewegingsvoegen zorgen voor de aansluiting tussen de vloerbedekking en de muur of een vloerbedekking in een ander materiaal. Als dusdanig beschouwen wij hen niet als vloerbedekking.

3. Timing

3.1. Vanaf wanneer is de nieuwe wetgeving van toepassing?

Er zijn drie mogelijk scenario's.

Het in de handel brengen/op de markt aanbieden van de producten gebeurt

- voor 1 september 2014 : voor deze producten is een overgangsperiode voorzien tot 1 september 2015. Deze producten mogen tot 1/9/2015 op de markt worden aangeboden.
- tussen 1 september 2014 en 1 januari 2015. Het is vanaf 1 januari 2015 verboden deze bouwproducten nog op de markt aan te bieden als ze niet voldoen aan bijlage 2.
- na 1 januari 2015 : Het is verboden bouwproducten in de handel te brengen en/of op de markt aan te bieden die niet voldoen aan bijlage 2.

In de handel brengen en op de markt aanbieden zijn gedefinieerd in de bouwproductenverordening :

- 'op de markt aanbieden': in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een bouwproduct met het oog op distributie of gebruik op de uniale markt.
- 'In de handel brengen': het voor het eerst op de uniale markt aanbieden van een bouwproduct

Een voorbeeld: Verfblikken die u in de winkel verkoopt voor 1 september 2014 kunnen nog tot 1 september 2015 verkocht worden. Verfblikken die u tussen 1/09/2014 en 1/1/2015 in de handel brengt, mag u nog verkopen tot 1/1/2015.

3.2. Waarom de schijnbaar complexe overgangperiode?

De verschillende data van invoegetredeing en overgangsperiodes lijken complex omdat het KB trager dan verwacht werd gepubliceerd. De verwachting was dat het KB ondertekend en gepubliceerd zou zijn eind 2013. In die optiek zijn de bepalingen van het KB veel logischer. Hieronder leest u meer details.

De doelstelling was dat het KB eind 2013 zou gepubliceerd worden, maar door onvoorziene vertragingen bij de ondertekening en bij de publicatiedienst van het staatsblad (de verkiezingen) is dit niet gelukt. De finale versie ter ondertekening was klaar september 2013. De ondertekening door alle ministers en de Koning was klaar op begin mei 2014 en de publicatiedatum in het Belgische Staatsblad gebeurde op 18 augustus 2014.

Er is bewust voor gekozen om de start van de overgangperiode niet de laten samenvallen met de invoegetredingsdatum van 1 januari 2015. Indien het KB gepubliceerd zou zijn eind 2013 had dit namelijk voor een wel héél lange overgangperiode gezorgd hebben, namelijk twee jaar. Dit was voor ons met het oog op de gezondheidseffecten onaanvaardbaar aangezien de Europese notificatie reeds in 2012 gebeurde.

Door een bijkomende langere overgangperiode verhinderden we dat producten die al op de markt zijn voordat het KB officieel gepubliceerd werd, onmiddellijk allemaal van de markt teruggehaald moeten worden. Het zou niet getuigen van goed bestuur om fabrikanten te verplichten om met onmiddellijke ingang producten van de markt te halen waar er bij het op het moment van op de markt brengen nog geen criteria waren.

De trapsgewijze aanpak is ingegeven door het lange voorafgaande overleg met de sector en de adviesorganen. De inhoud van het KB is namelijk reeds sinds 2011 publiek beschikbaar en is inzake technische criteria niet gewijzigd.

De eerste concrete besprekingen van het KB dateren van november 2010.

In 2011 werden de officiële adviesraden om advies gevraagd: de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, Hoge Gezondheidsraad, de Raad voor het Verbruik en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling.

In 2012 werd het ontwerp van KB genotificeerd aan de Europese Commissie en was de tekst voor iedereen in elke lidstaat publiek beschikbaar. De datum van invoegetredeing in die versie was 1 januari 2014. Vanaf die datum zou elk product dat op de markt gebracht werd conform moeten zijn.

3.3. Wat gebeurt er met de voorraad van producten vanaf 1 januari 2015?

Producten die conform zijn, mogen nog verhandeld worden. De producten die niet conform zijn mogen niet meer verhandeld worden.

4. Complexe producten

4.1. Waaraan moeten vloerbedekkingssystemen die uit meerdere afzonderlijke producten bestaan voldoen?

Sommige vloerbedekkingen zoals gietvloeren of coatings bestaan uit meerdere componenten en meerdere lagen. Het is de kit die aan het eisen van het KB moet voldoen.

Een "kit" bestaat uit bouwproducten die op de markt gebracht worden door één fabrikant en die bestaan uit minstens twee afzonderlijke componenten die gecombineerd moeten worden om in het bouwwerk te worden verwerkt.

Voorbeeld

Een verfsysteem bestaande uit drie noodzakelijk componenten (1 primer + 2 toplagen) die allen door één fabrikant op de markt worden gebracht. In dit geval dient het geheel (1 primer + 2 toplagen) te voldoen aan de eisen.

4.2. Moet voor elk product in mijn gamma een test gebeuren?

Elke product in het gamma dient te worden afgedekt. Het is niet altijd noodzakelijk alle combinaties te testen. Het kan voldoende zijn om op een correcte manier de verzameling van producten en combinaties op te delen in subgroepen en per subgroep een worst-case combinatie te definiëren en deze te testen. Het opdelen in groepen en het definiëren van worst-case producten dient u goed en duidelijk te documenteren en motiveren.

4.3. Aan welke eisen moet parket voldoen die nog dient te worden geverfd?

Er zijn twee mogelijkheden.

Een eerste mogelijkheid is dat de parketfabrikant de parket zelf in zijn eigen fabriek (of in onderaanneming) verft. Hij maakt dus een geverfd product beschikbaar op de markt en hij is hiervoor verantwoordelijk. De combinatie van parket met verf dient aan de criteria te voldoen.

Een andere mogelijk is dat de parket na installatie op de werf geverfd wordt. Hier zijn opnieuw twee mogelijkheden.

Ofwel zijn de parket en de verf geen kit (zie hoger). De parket wordt geverfd door een partij die geen contractuele banden met de fabrikant heeft. De keuze van de verf gebeurt in volledige onafhankelijkheid. In dit geval dienen beide producten afzonderlijk te voldoen.

Ofwel zijn de parket en de verf wel een kit. De fabrikant en leverancier van de parket kan namelijk ook verf leveren bij de parket. In dat geval dient het geheel, de kit, aan de criteria te beantwoorden.

5. Criteria

5.1. Wat zijn de verplichtingen voor een fabrikant?

Er zijn twee basiseisen:

Ten eerste moeten de emissies van de producten de criteria in bijlage 2 respecteren.

Ten tweede moet elke fabrikant over een productemissiedossier beschikken.

Naast deze basiseisen zijn er ook procedurele eisen.

Zo dient er traceerbaarheid te bestaan tussen elk product op de markt en het producttype waarop men het productemissiedossier heeft gebaseerd.

De fabrikant zorgt er ook voor dat er procedures worden ingesteld om voor serieuze productie de aangegeven prestaties te handhaven. Met veranderingen in het producttype en in de geharmoniseerde technische specificaties dient hij op passende wijze rekening te houden. De fabrikant onderzoekt ook klachten, non-conforme producten en teruggeroepen producten en houdt daarvan een register bij, en hij houdt de distributeurs op de hoogte van dat toezicht. Hij stelt hiervoor een procedure op.

5.2. Ik heb een product in mijn gamma dat niet aan de criteria voldoet: wat moet ik doen?

Er zijn verschillende mogelijkheden: ofwel past u de receptuur of het productieproces aan, ofwel verwijdert u het product uit het gamma van producten aangeboden op de Belgische markt, etc ... Als het product na 28 dagen niet conform is, kan U ook nagaan wanneer ze wel conform zijn, en de opslagtijd met eenzelfde tijd verlengen.

Het is ook verboden deze producten gratis weg te geven.

U kan ook steeds contact opnemen met de bevoegde overheidsdienst om het probleem aan te kaarten.

5.3. Moeten wij een logo aanbrengen of ons etiket aanpassen?

Nee, er is geen verplichting om een logo aan te brengen of bepaalde bijkomende informatie op het etiket aan te brengen.

5.4. Wat is de R-waarde?

Dit is een vergelijking van de verschillende geëmitteerde stoffen met hun individueel gezondheidsgerelateerd criterium, de LCI-waarde.

Voor meer informatie verwijzen we naar de volgende drie bronnen van informatie:

- het ECA report 28 van DG JR – harmonisatie van LCI-waarden
http://ihcp.jrc.ec.europa.eu/our_activities/public-health/indoor_air_quality/eca/jrc-published-harmonisation-framework-health-based-evaluation-emissions
- het ECA report 24 van DG JRC - harmonisatie van emissie labels
http://ihcp.jrc.ec.europa.eu/our_activities/public-health/indoor_air_quality/eca/eca_report_24
- het ECA report 18 van DG JRC – emissies van bouwproducten
http://ihcp.jrc.ec.europa.eu/our_activities/public-health/indoor_air_quality/eca/eca_report_18
- het AgBB protocol (Duitsland)
<http://www.umweltbundesamt.de/themen/gesundheit/kommissionen-arbeitsgruppen/ausschuss-zur-gesundheitlichen-bewertung-von>

5.5. Bestaat er een samengeordende lijst van LCI waarden?

Ja.

5.6. Kan de lijst van LCI waarden veranderen? Is er dan een overgangperiode voorzien?

Momenteel betreft het de EU-LCI masterlist (ECA Rapport 29 van JRC) van 177 stoffen, bestaande uit 82 « agreed interim EU-LCI values » en 95 « with derivation pending ».

Voor de 95 derivation pending gelden volgens het KB de genotificeerde AgBB waarden op het moment van in de handel brengen/op de markt aanbieden.

Momenteel geldt de versie van juli 2013 .

De doelstelling is om zoveel mogelijk naar Europese geharmoniseerde limietwaarden te verwijzen.

In het geval een bestaande stof van de lijst van destatus « derivation pending » naar status « agreed interim EU-LCI value » wijzigt, of als een « agreed interim EU-LCI value » wijzigt, zijn er 2 mogelijkheden :

- 1) de nieuwe waarde is gelijk aan of minder streng dan de oude waarde. In dat geval is er geen probleem.
- 2) De nieuwe waarde is strenger dan de oude waarde. Een overgangsmaatregel is voorlopig niet voorzien.

Ook als er ooit een nieuwe stof bijkomt op de EU-LCI lijst is voorlopig geen overgangsmaatregel voorzien. We zullen te gepaste tijde evalueren of er mogelijkheid is tot een pragmatische oplossing om te verhinderen dat zonder aankondiging van dag op dag nieuwe testen dienen te gebeuren.

5.7. Formaldehyde wordt binnenkort geklasseerd als carcinogeen, heeft dit gevolgen voor deze wetgeving?

Mogelijks wel, maar wat de exacte gevolgen zullen zijn, is onduidelijk. Deze gevolgen overstijgen het Belgische niveau en we zullen bijgevolg eerst grondig overleg plegen met andere lidstaten, met de industrie en met andere belanghebbenden.

Voorlopig blijft het criterium van formaldehyde < 100 µg/m³ van toepassing.

5.8. De R-waarde en VOC zijn niet gedefinieerd in het KB?

Annex 2 verwijst naar de CEN/TS 16516 die definities bevat. Het zijn deze definities die van toepassing zijn.

5.9. Zijn de kankerverwekkende stoffen enkel VOC's?

Het criterium slaat op alle carcinogene stoffen, dus ook niet-VOC's, maar de testmethode waarnaar verwezen wordt in het KB beperkt dit in praktijk. Het betreft dus de carcinogene stoffen die detecteerbaar zijn door de testmethode en dit zijn enkel VOC's (inc. VVOC, ...). Mogelijks zal dat in de toekomst uitgebreid worden, maar niet de eerste jaren.

5.10. Op basis waarvan hebben jullie de limietwaardes en de keuze van stoffen bepaald?

De keuze van stoffen en limietwaarden is gebaseerd op de wetgeving uit Frankrijk en Duitsland en op studies van de wetenschappelijke instelling van de Europese Commissie (DG JRC – Joint Research Centre).

DG JRC heeft een eerste set van geharmoniseerde limietwaarden ontwikkeld, de zogeheten EU-LCI waarden. Deze zijn gebaseerd op wetenschappelijke risico analyses en direct aan de gezondheidseffecten gekoppeld. Het Belgische KB volgt deze Europese geharmoniseerde EU-LCI waarden.

De federale overheid heeft zich niet enkel binnen de Europese context gepositioneerd, maar ze heeft ook overleg gepleegd met de gewestelijke overheden. Zo is er het Vlaams binnenmilieubesluit van 2004 met richtwaarden en interventiewaarden.

Ook hier houdt het KB rekening mee, zodat de wetgeving bijdraagt aan de doelstellingen van de gewesten: dit is zo voor toluene, formaldehyde en TVOS. Voor TVOS stelt het Vlaams besluit een richtwaarde van 200 µg/m³ voorop. Omwille van de haalbaarheid voor de industrie en om in overeenstemming te zijn met de Duitse wetgeving hebben wij een waarde van 1000 µg/m³ gehouden. Voor formaldehyde is de limietwaarde de aanbeveling van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Grootteorde van de limietwaarden

In bijlage vindt u een snelle vergelijking tussen België, Frankrijk en Duitsland, maar ook enkele andere referenties (zoals private labels, het Vlaamse binnenbesluit, ...). U zal merken dat de criteria zeker niet als streng kunnen aanschouwd worden, zeker met betrekking tot TVOS.

De limietwaarden moeten behaald worden na 28 dagen en voor vloeiende producten is vaak nog een extra “curing” tijd wordt toegepast.

Zoals gezegd is de R-waarde gebaseerd op Europese geharmoniseerde limietwaarden, op hun beurt gebaseerd op risicoanalyses die gerelateerd zijn aan de gezondheidseffecten.

De R-waarde wordt daarenboven ook in Duitsland gebruikt voor vloerbekledingen te evalueren.

Vloerbekleding en lijmen	België	Duitsland	Frankrijk	Vlaams binnenbesluit	Hoge gezondheidsraad
	R-waarde	max. 1	max 1	nvt	-
TVOS	max 1000	max 1000	komt overeen met klasse A+	richtwaarde max 200	max 330 à 600
TSVOS	max 100	max 100	-	-	geen uitspraak
Carcinogene emissies	niet toegelaten	niet toegelaten	niet toegelaten	-	niet toegelaten
Acetaldehyde	max 200	-	komt overeen met klasse A+		max 200
Tolueen	max 300	binnen R-waarde	komt overeen met klasse A+	richtwaarde 260	max 300
Formaldehyde	max 100	max 120	klasse B < 120 klasse A < 60	interventie 100 richtwaarde 10	max 30
verplicht etiket	nee	nee	ja		
referentietest-methode	CEN/TS 16516	ISO 16000/ CEN/TS 16516	ISO 16000/ CEN/TS 16516		

6. Emissiedossier

6.1. Bestaat er een type document of voorbeeld voor het emissiedossier?

Nee, bijlage 3 bevat de nodige bepalingen.

6.2. Moet het emissiedossier voorafgaandelijk door de administratie goedgekeurd worden?

Er is geen verplichting om het emissiedossier door de administratie te laten goedkeuren. Het dossier dient wel ten alle tijden beschikbaar te zijn voor de toezichhoudende overheid.

6.3. Is het product emissiedossier publiek beschikbaar?

Er is geen verplichting om de resultaten of het emissiedossier te communiceren. Het lijkt ons vanuit commercieel standpunt wel aangeraden om de klant, indien hij dat vraagt, een document te geven waarop de fabrikant attesteert dat het product conform de limietwaarden en andere bepalingen van het KB is, en dat de fabrikant over een intern dossier beschikt.

6.4. Onze producten worden door iemand anders geproduceerd, wie stelt het productemissiedossier op en houdt het bij?

Er zijn verschillende mogelijkheden.

- (1) producten die u zelf produceert met uw eigen label
- (2) producten die u door een derde laat produceren, maar toch met uw eigen label
- (3) producten die u door een derde laat produceren, maar met een label eigendom van een derde.
- (4) producten die u zelf produceert, maar waarbij een andere partij er zijn eigen label op aanbrengt.

Volgens de verordening is een „fabrikant” : een natuurlijke of rechtspersoon die een bouwproduct vervaardigt of laat ontwerpen of vervaardigen, en dat product onder zijn naam of merknaam verhandelt.

U dient bijgevolg een dossier op te stellen en bij te houden in geval van (1) en (2).

De fabrikant houdt het volledige fysieke dossier bij en is verantwoordelijk voor de inhoud.

In de gevallen (3) en (4) is het de derde partij die verantwoordelijk is.

De importeur (die een product van buiten de EU in België invoert) houdt een kopij van het fysieke dossier bij. In het geval het over confidentiële informatie gaat van de fabrikant, zorgt de importeur ervoor dat het confidentiële gedeelte als dusdanig in zijn kopij van het dossier is geïdentificeerd en gemerkt. Hij zorgt er ook voor dat dit confidentiële gedeelte op eenvoudig verzoek aan de autoriteiten wordt verstrekt door de fabrikant.

6.5. Moet de fabrikant steeds het samengestelde product testen?

Er zijn mogelijk producten op de markt waarbij er verschillende onderdelen zijn die geen chemische reactie ondergaan. De fabrikant kan dan de afzonderlijke onderdelen en de som ervan beoordelen, in plaats van het volledige samengestelde product te testen.

Fictief voorbeeld: een PVC raamprofiel, het glas, de kit en het stalen versterkingsprofiel. Het emissieprofiel van het raam zou kunnen beschouwd worden als de som van de afzonderlijke onderdelen waarbij elke fabrikant afzonderlijk zijn product test in plaats van het volledige raam te testen.

7. Testen, laboratoria en test methodes

7.1. Moeten alle producten verplicht getest worden voor het op de markt brengen?

Nee het is niet verplicht om de producten te testen, en dus ook niet in een geaccrediteerd labo. U dient wel aan te kunnen tonen dat uw producten conform zijn met de criteria in Bijlage 2. Dit kan bijvoorbeeld ook door een combinatie van bestaande data, bestaande alternatieve testen en correlaties.

7.2. Bij welke labo's kunnen wij testen uitvoeren?

U bent vrij om zelf een labo te kiezen. Dit kan zowel een Belgisch als een buitenlands labo zijn. U mag ook zelf de testen uitvoeren.

Bij markttoezicht is het wel de referentietestmethode die van toepassing is en de overheid heeft zichzelf verplicht om met geaccrediteerde labo's te werken.

7.3. Kunnen we bestaande testverslagen gebruiken?

Het is niet noodzakelijk om voor België alle testen opnieuw uit te voeren. De testmethode in het KB is de referentietestmethode, niet de verplichte testmethode. Dat wil zeggen dat als de overheid een test zal doen, het volgens de referentietestmethode is. Vandaar het belang van het emissiedossier: hierin kan u argumenteren en documenteren waarom bestaande testverslagen zoals in het kader van AgBB of alternatieve testverslagen voldoende zouden zijn om aan de criteria (inc referentietest) te voldoen.

Dat argumenteren dient grondig te gebeuren. We halen enkele aandachtspunten aan: worden alle producten in het gamma afgedekt? Hoe? Is het product(of de samenstelling ervan) in al die jaren hetzelfde gebleven of veranderd? Heeft de veranderde samenstelling al dan niet invloed op de emissies? Misschien hebt u een alternatieve/snelle test gedaan waaruit geen nieuwe vermoedens rijzen? Misschien zijn er ondertussen nieuwe stoffen bijgekomen op de LCI-lijst, maar is enerzijds de R-waarde al heel laag, en hebt u anderzijds enkel een nieuwe TVOC test gedaan waarvan de resultaten ook sterk zijn afgenomen. Etc.

7.4. Onze producten zijn goedgekeurd door het Duitse DIBt en daarvan zijn emissiedossiers opgesteld. Is dit voldoende?

Er is een verschil tussen emissiedossiers en testen, waarbij de testverslagen een onderdeel zijn van het emissiedossier. In het KB, bijlage 3, staat beschreven waaraan de dossiers vormelijk en inhoudelijk dienen te voldoen. Wij hebben echter geen zicht op de vorm en inhoud van de DIBt emissiedossiers.

Het is wel zo dat de limietwaarden van het KB gebaseerd zijn op deze van de DIBt en AgBB (R, TVOC, SVOC, formaldehyde, carcinogenen, ...). In verschillende gevallen zullen er dus geen nieuwe of bijkomende testen dienen te gebeuren. Het is de taak van de fabrikant om dit na te gaan.

Voor België kunnen bestaande testverslagen gebruikt worden.

Zie ook bovenstaande vraag.

7.5. Welke testmethode moeten we gebruiken?

Dit kan vrij gekozen worden door de fabrikant. De referentietestmethode die zal gebruikt worden voor het markttoezicht is vastgelegd in bijlage 2.

7.6. Moet elk product getest worden of kan er gegroepeerd worden?

De fabrikant heeft de mogelijkheid om producten te groeperen en worst case scenario's te bepalen. Het is wel belangrijk deze groepering en de keuze van dat scenario duidelijk te motiveren.

8. Markttoezicht

8.1. Zal er overheid de markt controleren?

Ja, er zal markttoezicht worden uitgeoefend. De inspectiedienst van de FOD Volksgezondheid is bevoegd voor de controles. Tot de mogelijkheden behoren het opvragen van het emissiedossier en het nemen van stalen .

De algemene bepalingen met betrekking tot het uitvoeren van inspecties staan in het Koninklijk besluit van 2 juli 2014 tot regeling van de uitvoering van de controles op de toepassing van de wet van 21 december 1998 betreffende productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, gepubliceerd 14 augustus 2014.

8.2. Wat gebeurt er als er een verschil is tussen de emissieresultaten opgegeven door de fabrikant en de controlemeting?

Het testresultaat van een geaccrediteerd labo dat de referentiemethode heeft gevolgd is moeilijk bediscussieerbaar. In de eerste plaats zal het emissiedossier onderzocht worden en er zal informatie opgevraagd worden (was er een probleem met de batch, wat zijn de FPC-resultaten etc). Onze inspectiedienst neemt ook een 2de teststaal dat onderzocht kan worden.

8.3. Welke sancties zijn voorzien/zullen gegeven worden bij overtreding?

Producten die niet voldoen moeten van de markt gehaald worden of conform gemaakt worden. Er zijn ook vorken van administratieve boetes vastgelegd via het KB van 2 JULI 2014 tot regeling van de uitvoering van de controles op de toepassing van de wet van 21 december 1998 betreffende productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers.

Daarenboven worden de kosten voor non-conforme testen in het kader van markttoezicht verhaald op de fabrikant.

--